

Příklady praxe a případové studie

Verze 0, březen 2025

Příloha

Metodiky překonávání bariér
mezi různými sférami tzv. triple/quadruple helix



Spolufinancováno
Evropskou unií



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

RIS 3.cz

Dokument byl vypracován v rámci projektu
Systémová podpora implementace a řízení Národní RIS3 strategie 2023+
(reg. č. CZ.02.01.02/00/22_004/0004699)
spolufinancovaného z Operačního programu Jan Amos Komenský



Toto dílo podléhá licenci

[Creative Commons: Uved'te původ 4.0 Mezinárodní CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.cs)
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.cs>

Obsah

Případové studie.....	3
Případová studie – Ideathon Funkční městské oblasti Banská Bystrica	3
Případová studie: In For Care - Inovace v oblasti poskytování formální a neformální péče	9
Případová studie: Systém zapojování občanů městské části Praha 12	12
Případová studie: Překonání bariéry uzamčení.....	15
Případová studie: Překonání bariéry nezájmu veřejnosti	18
Příklady praxe	21
Fraunhofer (zapojení veřejnosti do vizí budoucnosti).....	21
RiConfigure (zapojení občanské společnosti do inovačního procesu)	22
StrategieKV (rozvojová strategie města)	23
PRO Budějce (participativní rozpočet)	24
VTP podpořený firmou	25
RIS3 MCAT	26
Trainee Sør (Trainee South).....	27
Partnerství pro budoucnost Mladoboleslavská	28
Region univerzitě, univerzita regionu.....	29
Seznam obrázků.....	30
Seznam zdrojů	30

Případové studie

Případová studie – Ideathon Funkční městské oblasti Banská Bystrica

Příběh: Jedná se o skutečnou situaci.

- *Jaký měli problém, co chtěli vyřešit*

Funkční městská oblast Banská Bystrica, kterou tvoří město Banská Bystrica a 18 okolních obcí, chtěla vytvořit novou Integrovanou územní strategii.

Integrovaná územní strategie (IÚS) představuje podmnožinu Programu hospodářského rozvoje a sociálního rozvoje (PHRSR), jako komplexní rozvojovou strategii území. Vztah IÚS a územně příslušného strategického dokumentu PHRSR územní samosprávy je definovaný podle Zákona o regionálním rozvoji.

Právě díky PHRSR je kraj schopný efektivně nastavovat opatření a příslušné aktivity, do nichž by měly směřovat finance z Evropské unie. Program vychází z poznání aktuální situace a problémů kraje, možných rizik a ohrožení ve vazbě na existující strategie a koncepce. Jeho cílem je zajistit kontinuální rozvoj kraje po zohlednění identifikovaných problémů a očekávání obcí, měst, soukromého sektoru a jiných sociálně ekonomických partnerů daného kraje.

Integrovanou územní strategii tvoří standardní součásti obvyklých veřejných strategií, tj. analytická část, strategicko-programová část, realizačně finanční část a akční plán jako příloha. Součástí je i SWOT analýza, která identifikuje silné a slabé stránky daného kraje, možné příležitosti, které může daný kraj využít, a ohrožení, kterých se musí vyvarovat.

- *Jak ho mohli vyřešit klasicky*

Funkční městská oblast Banská Bystrica (dále FMO BB) mohla tento zákonem stanovený úkol splnit „klasicky“, tzn. zadat zpracování úvodní analýzy (např. externí firmě), sestavit expertní tým z úředníků samosprávy a dalších odborníků na regionální rozvoj a připravit další potřebné náležitosti strategického dokumentu.

- *Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení*

FMO BB se však rozhodla zpracovat IÚS jinak. V Banskobystrickém kraji neexistoval před rokem 2020 žádný systémový přístup k participativnímu vládnutí. Až v r. 2021 vstoupil kraj do národního programu Otevřená vláda, který silně podporoval princip partnerství s veřejností. To vedlo k systemizaci a zrychlení participativního vládnutí. V r. 2024 bylo na magistrátu města Banská Bystrica zřízeno malé oddělení pro participaci a inovace v otevřeném (participativním) vládnutí.

K získání inovativních nápadů pro IÚS se proto FMO BB rozhodla zapojit veřejnost. Jako participativní techniku využila formu Ideathonu.

Ideathon je inovativní participativní formát, jehož cílem je intenzivní brainstorming jednotlivců z různých prostředí a zázemí, s rozmanitými dovednostmi a záměry, kteří se sejdou za účelem společného identifikování různých nápadů, řešení či akčních plánů v rámci konkrétního tématu. Ideathon bývá časově ohraničený, může trvat několik hodin, ale i dnů, realizuje se prostřednictvím online či offline workshopů a konzultací.

Cílem prvního městského Ideathonu k tvorbě Integrované územní strategie funkční městské oblasti Banská Bystrica bylo doplnit inovativní nápady pro integrovaný územní rozvoj uvedené funkční městské části Banská Bystrica, a to v těchto klíčových oblastech:

- Moderní FMO BB
- Zelená a zdravá FMO BB
- Dobře spravovaná FMO BB

- Kdo je v tom podpořil

Ideathon se na Banskobystricku realizoval s technickou pomocí expertů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), týmu projektu SPOLUPRACOVŇA BB /Otvorené vládnutie a týmu IÚS FMO BB.

FMO BB využila výzvy DG REGIO a OECD, z níž bylo možné podporovat pilotní projekty využívající participaci občanů. Evropská unie propaguje a podporuje celkový harmonický rozvoj jejích členských států a regionů prostřednictvím politiky soudržnosti. Její úspěch do značné míry závisí na efektivním partnerství mezi vládami, zúčastněnými stranami a občany. Občané hrají klíčovou roli při utváření rozhodnutí o veřejných investicích a také při zvyšování transparentnosti a odpovědnosti veřejných orgánů. Evropská komise (DG REGIO) a OECD společně vyhlásily výzvu na podporu pilotních projektů, jejichž cílem bude postavit občany do středu investičních rozhodnutí.

Cíle projektu byly dva:

- široký, obecný – implementovat princip partnerství v politice soudržnosti EU na místní úrovni
- konkrétní – zavést inovativní participativní metodu Ideathon zapojit občany do rozvoje a stanovení priorit projektových nápadů pro ITS 2021–2027 v rámci politiky soudržnosti EU

Projektový tým tvořili zástupci těchto útvarů:

- Otevřená řídicí jednotka na OECD
- Oddělení pro strategické plánování města Banská Bystrica
- Participační jednotka města Banská Bystrica
- Centrum dialogu (CSO)



Obr. 1: Fotografie z probíhajícího Ideathonu¹

¹ Portál města Banská Bystrica (n.d.) – *Aktivity a podujatia Ideathonu*
<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

Jako projektová metoda byla zvolena forma hybridního ideathonu, do kterého je zapojeno smíšené publikum, tj. účastníci z různých skupin (občané, zainteresované strany, magistrátní odborníci aj.)

- **Jak to probíhalo**

Ideathon byl zahájen 1. dubna 2023 workshopem a skončil 25. května 2023 online hlasováním. Jeho hlavním cílem bylo posílení projektových idejí v oblastech týkajících se FMO Banská Bystrica:

Veřejnost se vyjadřovala zejména k těmto tématům:

- **zelená a inkluzivní** funkční městská oblast Banská Bystrica (společné řešení a využívání obnovitelných zdrojů energie, komunitní energetika, management odpadů, recyklace a opětovné využití, komunitně vedená péče o zelenou infrastrukturu, potravinová soběstačnost, služby pro znevýhodněné skupiny obyvatel, mezigenerační spolupráce (mladí lidé, senioři, ...)
- **dobře spravovaná** funkční městská oblast Banská Bystrica (mezisektorová spolupráce v oblasti inovací a inteligentních řešení, kvalitní otevřené vládnutí, resp. správa)

Aktivity a akce Ideathonu probíhaly v několika fázích:

1. IDEATHON 1.4. 2023 – intenzivní celodenní workshop

- první městský Ideathon odstartoval v sobotu 1. dubna 2023 v Robotníckom dome v Banské Bystrici. Konal se zde intenzivní celodenní workshop zaměřený na brainstorming ideových návrhů projektů pro rozvoj území FMO BB (tj. města Banská Bystrica a 18 okolních obcí)
- pozvánky byly rozeslány prostřednictvím sociálních médií, webových stránek, plakátů ve městě a formou přímého pozvání



- setkání se zúčastnilo 24 aktérů z různých sektorů

Obr. 2: Ilustrační obrázek k pozvánce na Ideathon²

2. IDEATHON 14.4.23 – konzultační setkání

- další prostor pro konzultaci ideových záměrů obyvatel byl v pátek 14. dubna od 14:00 na pracovním setkání, opět v prostorách Robotníckeho domu

3. ONLINE IDEATHON 5.4.2023 – 24.4.2023

- v období 5.4. – 24. 4. 2024 měli zájemci možnost navrhování ideových záměrů i online, kde na [tomto odkazu](https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/) mohli občané, zástupci občanské společnosti, sektoru vzdělávání, podnikatelů a místních

² Portál města Banská Bystrica (n.d.) – *Aktivity a podujatia Ideathonu*
<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

samospráv navrhovat svoje ideové náměty a přispět k doplnění a vypracování nových a inovativních projektových záměrů

4. ONLINE HLASOVÁNÍ 23.5.2023 – 8.6.2023

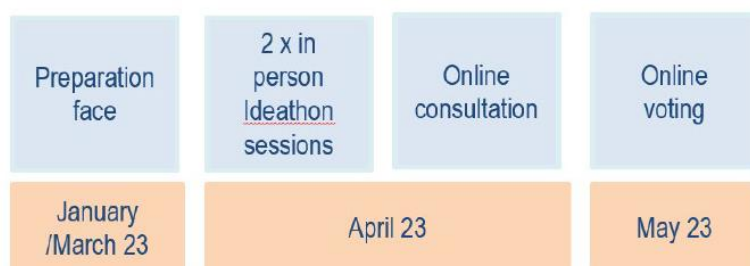
- Hlasování proběhlo v rámci online [participativního nástroje platformy CONSIDER.IT](#) s podporou externího experta



Obr. 3: Ilustrační obrázek k hlasování o ideových záměrech³

Časový rámec implementace projektu:

TIMEFRAME OF PROJECT IMPLEMENTATION



Obr. 4: Grafické znázornění časového průběhu projektu⁴

- **Jaký byl výsledek**

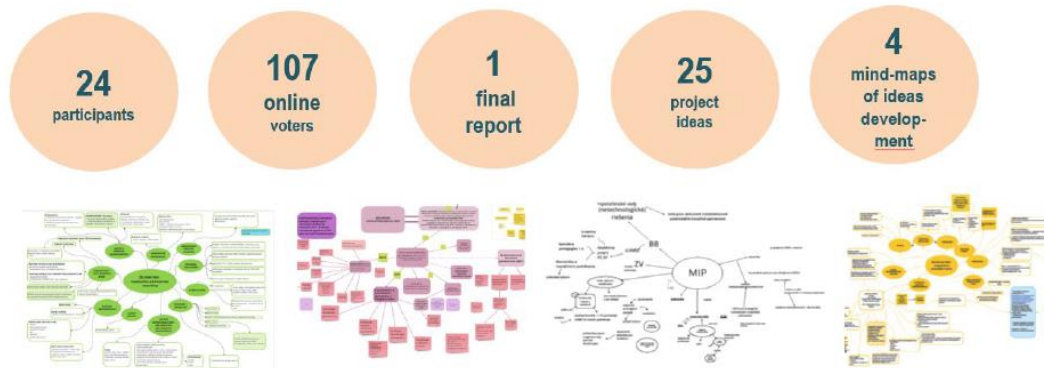
Kvantitativní výsledky:

³ Portál města Banská Bystrica (n.d.) – *Aktivity a podujatia Ideathonu*
<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

⁴ Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy*
https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf

Prvního workshopu se zúčastnilo 24 účastníků, do online hlasování se zapojilo 107 hlasujících. Byla zpracovaná [jedna závěrečná zpráva](#). V projektu se objevilo 25 nových idejí a byly vytvořeny 4 myšlenkové mapy k rozvoji nápadů.

QUANTITATIVE OUTCOMES



Obr. 5: Grafické znázornění kvantitativních výsledků⁵

Kvalitativní výsledky:

- očekává se, že realizace některých projektových nápadů bude spolufinancována v rámci projektu ze zdrojů politiky soudržnosti EU
- budování kapacit interních zaměstnanců, kteří získávali zkušenosti v průběhu procesu Ideathonu (probíhající proces učení se)
- posílení a zviditelnění národního projektu Open Government v Banské Bystrici a okolí

Sekundární výsledky:

- rozvoj vnitřní podpory (volení úředník, zaměstnanci) pro zlepšení infrastruktury digitální demokracie – implementována platforma DECIDIM pro online participativní procesy
- používání DECIDIM pro online hlasování v participativním rozpočtu (nárůst hlasujících ze 400 na 1400 voličů)

- **Jaké je z toho poučení?**

Úředníci městských a obecních samospráv si uvědomili, že kromě starých způsobů provádění je možné využívat i inovační dynamické metody.

V oblasti zapojování občanů je patrné, že je obtížné uchopit komplexní téma a představit ho srozumitelně občanům. Negativně se projevuje silná polarizace společnosti a k obratu (zejména v myšlení) dochází velmi pomalu.

⁵ Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy*
https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf

Národní úroveň si uvědomila, že regulace a pravidla týkající se zapojování občanů do politiky soudržnosti EU jsou velmi nejasná.

Municipální i národní úroveň trpí nedostatkem administrativní kapacity s odpovídajícími dovednostmi a postoji k posilování partnerského přístupu a zapojování občanů do veřejných politik.

Dále je třeba si uvědomit, že princip partnerství se musí odehrávat na všech úrovních:

- změna kultury v instituci není jednoduchá a je třeba k tomu využít agenty, kteří by koučovali tuto změnu
- sílící polarizační tendence je třeba se naučit překonávat pomocí „polarizačního managementu“
- budování kapacit musí být kontinuální proces založený na učení, a to na všech úrovních
- princip partnerství musí být neustále monitorován, obhajován a podporován

Použité zdroje:

Portál města Banská Bystrica (n.d.) – *Aktivity a podujatia Ideathonu*

<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy*

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf

Případová studie: In For Care - Inovace v oblasti poskytování formální a neformální péče⁶

Příběh: Jedná se o převzetí informací z projektu realizovaného v programu Interreg North Sea.

- *Jaký měli problém, co chtěli vyřešit*

Město Karlstad v okrese a kraji Värmland (Švédsko) chtělo zkvalitnit služby v oblasti zdravotní a sociální péče. V regionu sice existoval poměrně dobrý systém formální péče zajišťovaný oficiálními institucemi, ale zvyšující se podíl starší populace a omezené kapacity neumožňovaly vyhovět všem požadavkům uživatelů. V regionu se částečně rozvinuly i aktivity z oblasti neformální péče zajišťované rodinnými příslušníky nebo dobrovolníky. Tato péče však byla nekoordinovaná, nevhodně zacílená a neodpovídala přesně potřebám osob, které péči potřebují, ani institucím, které péči poskytují. Proto samospráva okresu Värmland hledala řešení, jak pečovatelské služby zlepšit.

- *Jak ho mohli vyřešit klasicky*

Krajská samospráva měla několik možností, jak tento problém vyřešit:

- sami se snažit o zajištění koordinace neformální péče o potřebné občany, což by však vyžadovalo výrazné posílení personálních kapacit vybavených potřebným know-how. Toto řešení by bylo velmi časově náročné a finanční nákladné.
- nedělat nic a nechat situaci vlastnímu vývoji. To by ale vedlo k ještě větší nekoordinovanosti a mohlo by i zájemce o poskytování péče odradit.

- *Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení*

Jako nejlepší řešení se ukázalo využít již existujících zkušeností, a to i ze zahraničí, a vyřešit problém koordinovaného zapojování dobrovolníků do zdravotní a sociální péče na základě vědecky podložených metod a osvědčených praxí. Díky dřívější spolupráci s norskou University of Agder se region Värmland zapojil do mezinárodního projektu, jehož cílem bylo prokázat účinnost modelu Quadruple Helix při návrhu veřejných služeb. Pod vedením University of Agder vzniklo konsorcium tvořené 10 účastníky z 6 států, jeho cílem bylo s využitím metod a principů Quadruple Helix

- vytvořit a zdokonalit systém dobrovolnické práce v neformální péči při poskytování služeb
- podpořit veřejný sektor při inovacích v poskytování služeb
- posílit spolupráci mezi MSP, znalostními institucemi, veřejnou správou a koncovými uživateli

Projekt s názvem **In For Care** uspěl v programu Interreg North Sea a získal financování na jeho realizaci. <https://northsearegion.eu/in-for-care/>. Projekt se realizoval v období leden 2017 - prosinec 2019, celkový rozpočet byl 4.457.709 € a příspěvek EU z EFRR byl 1.544.667 €.

Projekt reagoval na společenskou výzvu, kdy v důsledku stárnutí populace, rostoucích nákladů na (pečovatelské) služby a kontinuálních rozpočtových škrťů bylo třeba hledat nové modely poskytování pečovatelských služeb. Model, v němž stát reguluje, pečuje a platí, se bude postupně transformovat na systém, který je podporován občanskou společností založenou na solidaritě a komunitě. Veřejné autority

⁶ Použité zdroje pro texty v této případové studii:

Interreg Nord Sea Region (n.d.) - *In for Care*

<https://northsearegion.eu/in-for-care/>

s rozhodovací pravomocí se zaměřily při řešení tohoto problému na zavedení inovací v neformální péči a dobrovolné pomoci.

Projekt **In For Care** si kládł za cíl vyvinout inovace v poskytování služeb optimalizací neformálních a formálních sítí k řešení těchto společenských výzev. Zkoumal nové způsoby spolupráce, kterými trh, veřejnost a občanský sektor reaguje na sociální požadavky a posiluje neformální sítě prostřednictvím nových technologií.

- Kdo je v tom podpořil

Hlavními podporovateli tohoto projektu byly samosprávy zapojených regionů, konkrétně kraje Värmland a města Karlstad (SE) a měst Drenthe (NL) a Turnhout (BE).

- Jak to probíhalo

Projekt **In For Care** si vytýčil tyto cíle:

- zlepšit procesy dobrovolné práce a neformální péče při poskytování služeb;
- zlepšit znalosti o tom, jak může veřejný sektor inovovat poskytování služeb;
- vyvinout model Quadruple Helix pro neformální péči a dobrovolnou pomoc;
- poskytnout náhled na snižování nákladů ve formálním (pečovatelském) sektoru;
- přispívat k novým politikám a nápadům pro přechod na zdraví kombinující neformální a formální poskytování služeb;

Univerzity of Agder spolu s dalšími univerzitami zapojenými do projektu (Abertay University, Dundee, UK a University college Syddanmark, Esbjerg, DK) vytvořily dotazník, který obsahoval na míru šité otázky pro každou zapojenou cílovou skupinu (různé kategorie osob poskytujících dobrovolnou péči a různé kategorie osob vyžadujících péči. Tím vznikl základ pro posouzení potřeb obou skupin a návrh kritérií, podle kterých tyto dvě skupiny navzájem propojovat, a to na základě využití znalostí sociologie, psychologie, etiky a dalších společenských věd.

Následovalo pilotní ověřování, k němuž konsorcium využilo dva přístupy:

- Living labs (vytvoření inovačního prostředí přibližujícího se reálnému životu, získávání zpětné vazby od uživatelů)
- Service design (návrh procesu a strategie poskytování služby iterativní metodou. Pohled uživatele je klíčový).

Pro tyto dva obecné přístupy byly využity konkrétní participativní metody, a sice Brainstorming, Spoluvytváření, Cesty zákazníků, Focus group, Hackathon, Open Space, Personas (fiktivní postavy), Workshopy u kulatého stolu.

Pro posílení spolupráce a inovací sociálních služeb se projekt **In For Care** zavázal rozvíjet a vyměřovat si znalosti a zkušenosti napříč státy a sektory, protože každá ze zúčastněných stran si uvědomuje význam neformální péče v inovacích pečovatelských služeb. Spoluvytváření (co-creation) je zásadní pro dosažení tohoto cíle a zvyšuje schopnost veřejných orgánů zlepšovat služby.

Projekt **In For Care** přinesl konkrétní řešení při vývoji inovací v poskytování služeb, a to optimalizací neformálních a formálních sítí pomocí inovačního modelu Quadruple Helix. Ten funguje tam, kde se inovace zavádějí s perspektivou občana/koncového uživatele a kde jsou v centru pozornosti potřeby občanů, což je například oblast zdraví.

Metodika vyvinutá v projektu **In For Care** byla prakticky odzkoušena ve městě Karlstad (SE) (kde vznikala) a dále ve městech Drenthe (NL) a Aalst a Thurnhout (BE).

Realizované výstupy, které byly poskytnuty k dalšímu použití:

[Průvodce inovacemi In For Care Quadruple Helix](#)

[Příručka In For Care pro návrh služeb](#)

[Zpráva: Stav neformální péče a dobrovolné pomoci v Evropě](#)

[Jak získat, vyškolit a udržet dobrovolníky a neformální pečovatele](#)

- *Jaké je z toho poučení?*

Projekt ukázal, jak je důležité do inovací veřejných služeb zapojovat občany, kterých se služba bezprostředně týká. Důkladná analýza potřeb dvou klíčových skupin veřejnosti, a sice těch, kteří jsou ochotni péči poskytovat, a těch, kteří ji budou využívat, vedla k tomu, že byl nastaven koordinovaný a efektivní systém zapojování dobrovolníků do zdravotní a sociální péče, a to za dohledu odborných institucí a profesionálů. Tato dobrá praxe se rozšířila do více států v okolí Severního moře a dále se využívá a zdokonaluje i po skončení financování z programu Interreg.

Případová studie: Systém zapojování občanů městské části Praha 12⁷

Příběh: Jedná se o skutečnou situaci, která byla zpracována na základě konzultací s pracovníky MČ Praha 12, zejména paní ing. Alenou Dziadkiewiczovou, vedoucí oddělení MA21 a participativního plánování.

- *Jaký měli problém, co chtěli vyřešit*

Městská část Praha 12 se rozkládá na pravém břehu Vltavy, zaujímá plochu 2333 ha, a je tvořena katastrálními územími Cholupice, Kamýk, Komořany, Modřany a Točná. V r. 2022 evidovala 56 617 obyvatel, kteří žili v téměř 4000 domech.

Městská část čelí řadě problémů, k nejvýznamnějším patří povodňová hrozba, dopravní situace, nevyhovující bytový fond, veřejná prostranství a infrastruktura, rovněž ohrožení životního prostředí a nebezpečí narušení přírodního charakteru této oblasti. Radnice Prahy 12 se aktivně těmito výzvami zabývá s cílem zajistit bezpečné a příjemné prostředí pro své obyvatele. Vedení městské části postupně připravuje řadu revitalizačních projektů, které by měly přinést moderní a inovativní prvky do městské zástavby s ohledem na charakter dané lokality.

- *Jak ho mohli vyřešit klasicky*

Vedení radnice MČ Praha 12 usiluje o revitalizaci vybraných lokalit již řadu let. Tyto projekty se obvykle v minulosti realizovaly na základě rozhodnutí politických reprezentantů nebo úředníků, kteří dostanou za úkol připravit projekt, vysoutěžit zhotovitele a zajistit provedení celé akce. Úředníci rozhodují „od stolu“, aniž znají důkladně situaci v dané lokalitě. Proto se často stává, že takové projekty nejsou veřejností přijaty pozitivně.

- *Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení*

Městská část Praha 12 se rozhodla zvolit jiný přístup. Využila možnosti zapojit se do pilotního projektu [Podpora participativního plánování](#), který v letech 2020 - 2022 zorganizoval Institut plánování a rozvoje Prahy (IPR Praha). Tento projekt nabídl systematickou a odbornou pomoc koordinátorům participativního plánování, což je disciplína, které se město učí teprve posledních pár let. Cílem tohoto pilotního projektu bylo zakotvit participaci v Praze jako standardní přístup a narovnat podmínky pro zapojení do plánování napříč městskými částmi.

Přestože pilotní projekt již skončil, městské části, které se ho účastnily, se věnují participaci i nadále. Jednou za měsíc se scházejí, informují se navzájem o připravovaných nebo realizovaných projektech a diskutují o konkrétních případech participace. MČ Praha 12 zapojila občany do přípravy celé řady projektů, které se týkaly především revitalizace ploch a veřejných prostranství, změn v sídlištní zástavbě, oživení některých ulic, výstavby nebo modernizace dětských hřišť, rekonstrukcí škol, školek a jiných budov občanské vybavenosti apod. „Uvědomili jsme si, že veřejnost, která v dané lokalitě žije, ji zná nejlépe“, říká Ing. Alena Dziadkiewiczová, vedoucí odd. MA21 a participativního plánování z Úřadu městské části Praha 12. „Občané se většinou ochotně zapojují do aktivit, které bezprostředně ovlivňují jejich život. Znají podrobnosti, které

⁷ Použité zdroje pro texty v této případové studii:

Portál Městské části Praha 12 (n.d.) – *Tvoříme 12*

<https://www.praha12.cz/tvorime%2D12/ms-83259/p1=83259>

Institut plánování a rozvoje Hl. města Prahy (n.d.) – *Koordinátoři participativního plánování*

<https://iprpraha.cz/stranka/3364/koordinatori-participativniho-planovani>

mnohdy nejsou zachyceny v projektové dokumentaci nebo technických mapách. Kontinuita myšlenek a místní znalost je neocenitelná. Zapojení občanů do rozhodování o projektech se zpětně projeví i ve snížení počtu námitek, rozporů nebo případných žalob“, dodává Alena Dziadkiewiczová.

Pilotní projekt IPR Praha byl startovacím impulsem ke změně uvažování ohledně rozvoje městské části. Jiný přístup vyžaduje stará zástavba původních Modřan, jiný velké sídlištní celky vybudované v 70. – 80. letech, a jiný oblasti venkovského charakteru jako je Točná nebo Cholupice. Velmi citlivý přístup vyžadují nové developerské projekty a radikálnější zásahy do vystavěného prostředí. To vše se mnohem efektivněji řeší se spoluúčastí občanů, i když příprava participativních aktivit zabere nějaký čas a vyžaduje také určitou erudici ze strany městských úředníků. Ti byli vyškoleni právě díky zapojení do pilotního projektu a další odbornou a metodickou pomoc jim i nadále poskytuje Kancelář participace IPR Praha.

- Kdo je v tom podpořil

Participativní aktivity by nebylo možné realizovat, kdyby neexistovala podpora z politického vedení MČ Praha 12. První místostarosta Petr Šula, který má mimo jiné v gesci agendu MA21 a strategický plán rozvoje, participaci občanů věří a intenzivně ji podporuje. Jeho postoje sdílejí i ostatní členové rady, takže participaci je vedení městské části nakloněno.

Metodickou podporu a edukaci poskytuje již zmíněný IPR Praha, který rozvíjí a podporuje činnosti koordinátorů participace na některých pražských městských částech. Cílem této instituce je postupně rozšířit působení koordinátorů do všech městských částí, aby participace probíhala co nejbližší lidem a na lokální úrovni. MČ Praha 12 je součástí „Pražské strategické dílny“, která se věnuje společnému vytváření (co-creation) strategických dokumentů, jako je generel veřejných prostranství.

Další podporu získala MČ Praha 12 z Norských fondů. Peníze z tohoto zdroje využije ve veřejném prostoru při realizaci projektu „Adaptační opatření na sídlištních plochách v MČ Praha 12“. Finanční podpora činí téměř devět milionů korun, spoluúčast MČ Praha 12 je ve výši 10 %.

Další podpora ve formě zkušeností a metodické pomoci pochází ze zapojení do sítí. MČ Praha 12 je členem Národní sítě zdravých měst, která pomáhá městům, obcím, regionům v řadě oblastí. Například se zaměřuje na zapojování místní veřejnosti, škol, nevládních organizací i podnikatelů do zlepšování kvality života, na základě indikátorů umí hodnotit kvalitu života a zdraví obyvatel, pomáhá strategické práci radnic a řízení rozvoje prostřednictvím projektů a ukazatelů a inspiruje ke zlepšení v mnoha oblastech kvalitního rozvoje.

- Jak to probíhalo

Radnice MČ Prahy 12 organizuje k přípravě konkrétních projektů setkání s občany, vždy v prostředí, které je pro danou lokalitu přirozené. Na sídlištních jsou to například rovnou veřejná prostranství, která se mají revitalizovat, případně nějaké klubovny nebo kulturní sály. Ve venkovské zástavbě se setkání uskutečňují klasicky v hospodě. Jako nezbytná výbava poslouží obyčejný flipchart nebo připravené letáčky či jiné tiskoviny. K získávání podnětů od občanů se využívají pocitové mapy, což je nástroj, který nabízí možnost aktivně zapojit občany do sběru informací a názorů na lokality, v nichž bydlí. Jedná se o prostředek participativního plánování veřejných prostor. Takto získané výsledky se využívají nejčastěji jako podpůrné podklady pro plánování investičních akcí, vytváření koncepcí dopravy nebo jako informace pro městskou policii. Důležité je, aby radnice měla připraveno několik variant řešení. O jednotlivých návrzích se pak může nechat hlasovat nebo se vyjadřovat k jednotlivým prvkům řešení.

„Za dobu, kdy se participaci věnujeme, jsme uskutečnili již 67 participací a získali cca 1300 podnětů od občanů“, říká Alena Dziadkiewiczová. „Týkaly se jak jednotlivých akcí, tak i větších celků, které již vyžadují komplexnější přístup a posouzení z několika úhlů pohledu. Městská část má svého městského architekta, který posuzuje funkční, urbanistickou i estetickou stránku projektu a zároveň dbá na prvky udržitelnosti a inkluзивity“, doplňuje Alena Dziadkiewiczová.

Velmi specifický přístup vyžadují developerské projekty, tj. návrhy na novou výstavbu nebo přestavbu sídelních celků. Občané často tyto projekty odmítají (postoj NIMBY – ne na mém dvorku), proto MČ Praha 12 nabádá developery, aby své záměry s občany v dostatečném předstihu projednali. V podstatě, pokud developer splní podmínky územního plánu (který je vytvořen Magistrátem HM Prahy), má nárok ho realizovat. MČ může do procesu vstoupit pouze za situace, kdy je např. nedostatečná infrastruktura nebo by projekt nevhodným způsobem narušoval vystavěné prostředí. Je proto i v zájmu developerů občanům svůj záměr vysvětlit, přesvědčit je o pozitivěch a v případě, že jsou námitky občanů relevantní, projekt upravit. MČ Praha 12 pracuje s developery systematicky, vytvořila tzv. DEVELOP tým, kde projednává všechny důležité developerské záměry. Radnice vyžaduje tzv. kontribuční závazky, tj. závazky developerů k investicím do veřejného prostoru. V přípravě je Manuál pro práci s developery, který bude po dokončení k dispozici na webových stránkách MČ Praha 12.

Koordinátoři participace si osvojili některé techniky, které jim pomáhají při práci s veřejností (na setkání s občany chodí většinou 20 až 30 lidí, někdy ale také 100). Je třeba umět s nimi hovořit, moderovat diskusi a zvládat konfliktní situace, pokud nastanou. Když se konflikty nepodaří urovnat, je třeba najmout profesionálního sociologa, který použije vědecké metody, např. stratifikovaný výběr.

A jaké metody používá MČ Praha 12 pro oslovování občanů? *„Máme databázi kontaktů pro práci s veřejností, spolupracujeme zejména se společenstvími vlastníků jednotek (SVJ), neziskovými organizacemi, spolky, školami zřízenými městskou částí a dalšími subjekty,“* uvádí Alena Dziadkiewiczová. *„Zapojili jsme žákovské parlamenty, kterým umožňujeme sestavit si školní participativní rozpočet. Jedenkrát ročně organizujeme kulaté stoly s různými segmenty veřejnosti“*, doplňuje Alena Dziadkiewiczová. I MČ Praha 12 má participativní rozpočet, do kterého je možno zařazovat právě projekty, které byly s veřejností projednány.

Jaké je z toho poučení?

Participace je nadstavba k běžné práci samosprávy. I na Praze 12 by radní mohli nějak rozhodnout a nařídit úředníkům, ať to nějak udělají. To ale není to nejlepší řešení. Zkušenosti Prahy 12 ukazují, že práce s veřejností přináší efekty. Je třeba mít k tomu know-how, politickou podporu, personální a finanční kapacity a vhodné organizační zázemí. Je třeba být otevřený a stýkat se s podobně aktivními městy, zapojovat se do sítí, nebránit se dalšímu vzdělávání a mít snahu dále se zdokonalovat. Po překonání prvotních bariér se i občané s větší ochotou budou zapojovat do spolupráce věcí veřejných, protože uvidí, že jejich hlas někoho zajímá a bere ho v úvahu.

Případová studie: Překonání bariéry uzamčení⁸

Příběh, který se reálně stal:

- Jaký měli problém, co chtěli vyřešit

Bilbao, město v provincii Baskicko na severu Španělska, kdysi silně závislé na těžkém průmyslu a lodním stavitelství, čelilo v druhé polovině 20. století vážným ekonomickým problémům, když tato odvětví začala upadat. Město se nacházelo v tzv. bariéře uzamčení, kde setrvačnost a nedostatek inovací bránily dalšímu rozvoji ([MAS Context](#)). Vedení města dospělo k závěru, že v důsledku průmyslové restrukturalizace musí provést radikální změnu svého hospodářství. Po letech ekonomické nejistoty je třeba, aby město obnovilo svou dynamickou povahu a stalo se městem služeb, zcela oddaným ekologické a městské regeneraci.

- Jak ho mohli vyřešit klasicky

Krajská samospráva mohla postupně činit kroky, které používaly je i jiné regiony v podobné situaci. Např. vláda iniciovala komplexní restrukturalizaci průmyslu, místní orgány se zaměřily na diverzifikaci ekonomiky a přilákání investic do nových odvětví. Často se také sázelo na vytváření technologických parků a inovativních klastrů, které by podpořily růst v oblastech, jako je výzkum a vývoj, biotechnologie a pokročilé technologie. Docházelo také k významným investicím do vzdělávání a rekvalifikace pracovní síly, což mělo za cíl připravit obyvatele na nové typy pracovních míst. Tyto kroky by sice také vedly k cíli, ale výsledky by se dostavily za mnohem delší čas.

- Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení

Vedení města Bilbao spolu s regionální vládou provincie Baskicko zahájilo transformaci Bilbao rozsáhlou regenerací městské infrastruktury, včetně revitalizace přístavní oblasti a modernizace dopravních sítí. K vyčištění ústí řek Nervion, Ibaizabal a Cadagua (pod souhrnným názvem „Estuario“) byly mimo jiné využity zvýšené poplatky za vodné a stočné obyvatel města.

Klíčovým projektem však bylo vyhlášení architektonické soutěže na výstavbu Guggenheimova muzea. Vítězem se stal věhlasný architekt Frank Gehry. Traduje se, že představitelé Bilbao, mu řekli: „Potřebujeme budovu opery v Sydney, protože naše město umírá“. Architekt Gehry navrhl ikonickou stavbu (inspirovanou pohybem ryb ve vodě), která přitáhla mezinárodní pozornost a oživila turistický ruch. Otevření Guggenheimova muzea v r. 1997 nastartovalo obrovský zájem (každý chtěl mít fotku s květinovým psem s budovou muzea v pozadí), vrátilo Bilbao hrdost a přineslo požadovaný ekonomický růst.

- Kdo je v tom podpořil

Transformace Bilbao se podařila díky spolupráci mnoha aktérů. Hlavní roli sehrála městská samospráva podpořená regionální vládou provincie Baskicko. Byla založena městská organizace na transformaci Bilbao Bilbao RIA 2000, která iniciuje další projekty na rozvoj této oblasti. Organizuje různé soutěže a výzvy k předkládání nápadů na revitalizaci městských částí, vítězné návrhy pak připravuje k realizaci. Do projektů

⁸ Použité zdroje pro texty v této případové studii:

Portál MAS Context (2017) – *Behind the Bilbao Effect: An Overnight Success in 20 Years*

<https://mascontext.com/issues/bilbao/behind-the-bilbao-effect-an-overnight-success-in-20-years>

Webová stránka Re-thinking the Future (n.d.) – *The Bilbao Effect - Impact of Frank Gehry's Guggenheim*

<https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a862-the-bilbao-effect-impact-of-frank-gehrys-guggenheim/>

Portál Good Practices (n.d.) – *Culture as the engine of Bilbao's economic and social transformation*

<https://obs.agenda21culture.net/en/good-practices/culture-engine-bilbaos-economic-and-social-transformation>

jsou zapojování i občané města, jejich motivace ke spoluúčasti na rozvojových projektech se značně zvýšila, když Guggenheimovo muzeum (ale nejen to) se stalo mimo jiné součástí několika filmů (včetně Jamese Bonda). Obyvatelé pochopili, že investice do vystavěného prostředí, designu, architektury a příjemného prostředí pro podnikání i volný čas přináší výsledky a prospěch všem. Rozvoj města a jeho okolí podporují i podnikatelé a investoři, protože vidí, že zde existuje vhodné zázemí pro rozvoj těchto aktivit. Řada projektů týkajících se rozvoje města, infrastruktury a služeb je financována prostřednictvím modelu PPP (Public – Private Partnership).

- *Jak to probíhalo*

Úspěch této transformace nespočíval jen v muzeu, ale i v dalších kulturních a infrastrukturních iniciativách, jako byla renovace veřejných prostorů a výstavba nových zelených ploch ([RTF | Rethinking The Future, Culture UCLG](#)).

Bilbao se také rozhodlo pro změnu hospodářského zaměření. Město investovalo do technologických parků a výzkumných center (inspiraci nalezlo v nedalekém San Sebastianu), které přilákaly moderní podniky a startupy, což umožnilo přechod od tradičního těžkého průmyslu a lodního stavitelství k technologickému a inovačnímu sektoru. Podpora malých a středních podniků prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a zlepšení vzdělávání v oblasti nových technologií byly dalšími klíčovými kroky k úspěšné transformaci ([Culture UCLG](#)).

Díky těmto opatřením se ekonomická situace Bilbao výrazně zlepšila. Město se transformovalo na moderní a dynamické centrum s důrazem na technologii, kulturu a služby. Dnes je Bilbao známé jako atraktivní destinace pro turismus a investice, s vysoce rozvinutým sektorem služeb a inovací, což ilustruje úspěch v překonání bariér uzamčení a adaptaci na moderní ekonomické podmínky. Díky této nadmíře povedené transformaci ekonomiky se začal používat pojem "[Bilbao effect](#)".

- *Jaké je z toho poučení?*

Bilbao Effect je vynikajícím příkladem toho, jak může architektura a design pozitivně ovlivnit ekonomiku a kulturu města. Příklad Bilbao následovalo hned několik dalších měst:

Elbphilharmonie v Hamburku, pozoruhodná koncertní síň navržená Herzog & de Meuron, je další případovou studií replikace Bilbao efektu. Elbphilharmonie, která byla dokončena v roce 2017, se stala symbolem hamburské kulturní renesance, přitahuje návštěvníky z celého světa a oživuje nábreží města. Úspěch Elbphilharmonie ilustruje potenciál Bilbao Effectu, který může být aplikován v různých kulturních a geografických kontextech, s využitím ikonické architektury jako katalyzátoru městské transformace.

Koncertní síň Harpa v Reykjavíku je v současné době považovaná za jeden ze stavebních symbolů hlavního města Islandu. Nachází se nedaleko reykjavického přístavu u Atlantického oceánu. Inaugurační koncert byl v Harpě uspořádán 4. května 2011 a od té doby ji navštívilo již více než 5 milionů návštěvníků. Harpa byla navržena dánskou stavební firmou ve spolupráci s dánsko-islandským umělcem Olafurem Eliassonem. Tato koncertní síň je považována za vůbec nejlepší stavbu určenou k těmto účelům v celé severní Evropě. Dokonce byla poctěna i mnoha oceněními, a to nejen pro svůj jedinečný architektonický vzhled. V roce 2011 byla Harpa vybrána jako jedna z nejlepších koncertních sálů nového milénia.

Na ikonickou architekturu koncertního sálu vsadila i některá města v Česku. Ostrava již buduje nový koncertní sál pro Janáčkovu filharmonii Ostrava. Největší architektonická soutěž v novodobé historii města dala vzniknout návrhu, jenž originálním způsobem propojí stávající Dům kultury města Ostravy a nový koncertní sál s kapacitou 1300 diváků. Autorem návrhu je přední americký architekt Steven Holl se svým studiem Steven Holl Architects z New Yorku ve spolupráci s pražským studiem Architecture Acts. Stavba má být dokončena

v r. 2027 a projekt je už nyní prestižním americkým magazínem Architizer zařazen mezi 10 neočekávanějších staveb celého světa.

I Hlavní město Praha již má vybrán vítězný návrh na Vltavskou filharmonii Praha, která se má stát novou kulturní a architektonickou dominantou města. Mezinárodní architektonickou soutěž o podobu Vltavské filharmonie vyhlásilo hlavní město Praha společně s Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy na konci srpna 2021. Do soutěže se přihlásilo celkem 115 týmů z 25 zemí, k účasti bylo předem vyzváno také 5 renomovaných architektonických ateliérů. Vítězem se stal v květnu 2022 dánský ateliér Bjarke Ingels Group. Dokončení se plánuje na rok 2031.

Bibao effect však má i své kritiky. Například honba za neotřelou, futuristickou architekturou může přispět k homogenizaci globální architektury, protože města se snaží vytvářet ikonické struktury, které mohou zastínit jejich místní kulturu a identitu. Tato snaha o „starchitekturu“ (= hvězdnou architekturu) může vést k nedostatku architektonické rozmanitosti a kreativity, protože města se zabývají replikováním úspěchu Guggenheimova muzea v Bilbao a dalších ikonických projektů. Aby se města vyhnula tomuto úskalí, měla by se snažit vyvážit touhu po ikonické architektuře s potřebou zachovat a oslavovat své jedinečné kulturní dědictví a architektonické tradice.

Bilbao effect může také prohloubit socioekonomické rozdíly a gentrifikaci, protože rozsáhlý rozvoj může vytlačit zranitelné obyvatelstvo a zvětšit propast mezi bohatými a chudými. V revitalizovaných čtvrtích může dojít ke zvýšení hodnoty nemovitostí a nájmu, což potenciálně donutí obyvatele s nižšími příjmy přestěhovat se do cenově dostupnějších oblastí. Aby se města vypořádala s těmito obavami, musí zvážit sociální dopady projektů obnovy měst a zavést politiky na podporu spravedlivého rozvoje a ochrany zranitelných komunit.

Celý tento proces dobře vystihuje citát Franka Gehryho, ze kterého by se mělo poučit více architektů i městských politiků: *"Lidé mi vždy říkají, jak jsem změnil město; Nechtěl jsem změnit město, chtěl jsem být jen součástí města."*

Je třeba si také uvědomit, že sebevětší architektonická ikona sama o sobě bariéru uzamčení neprolomí. Ruku v ruce musí jít i jiná, řekněme obvyklejší opatření. Města a regiony, jejichž ekonomika je závislá na zastaralém průmyslu, často čelí problémům, jako je vysoká nezaměstnanost, odliv mladých talentů nebo nízká inovační kapacita. Aby se z této situace vymanily, musí se zaměřit na restrukturalizaci ekonomiky, diverzifikaci a podporu inovací, podporovat nová odvětví, jako jsou IT, kreativní průmysly, obnovitelné zdroje energie nebo moderní výroba. Nutná je také podpora malých a středních podniků, protože právě v nich se pružněji vytvářejí inovace a pracovní místa. Od věci nejsou ani pobídky pro investory, ale jen pro takové, kteří mohou přinést moderní technologie a nová pracovní místa s lepšími výdělky. Na novou ekonomiku je třeba připravit i pracovní sílu, zajistit rekvalifikaci pracovníků ze zanikajících odvětví do moderních oborů. Stimulace k vlastnímu podnikání a zakládání startupů je rovněž vhodným opatřením k oživení ekonomiky. Města mohou podporovat podnikání prostřednictvím inkubátorů, coworkingových center a grantů. Velké pole působnosti nabízejí brownfieldy, které lze nově využít jako průmyslové zóny, moderní technologické parky, kulturní centra nebo zelené zóny. Naprostou nutností je spolupráce mezi městem, firmami a univerzitami a zapojení místních komunit do transformace míst, kde žijí.

Případová studie: Překonání bariéry nezájmu veřejnosti⁹

Příběh (jedná se o fiktivní příběh převzatý z projektu CONE podpořeného z programu Interreg Central Europe):

- Jaký měli problém, co chtěli vyřešit

Kdysi dávno ve městě CONEVILLE čelili lidé zvláštní výzvě. Město, známé svou bohatou kulturou a rušnými ulicemi, zažívalo silné deště jako nikdy předtím v důsledku klimatických změn. Déšť byl neúprosný, zaplavoval ulice, sklepy, kanalizaci a způsobil chaos. Mezi těmito silnými dešti se vyskytovaly dlouhé a teplé periody vyprahlosti a sucha. Městští plánovači byli v koncích a snažili se najít řešení.

- Jak ho mohli vyřešit klasicky

Městská samospráva mohla problém řešit obvyklými cestami: vydáním vyhlášky, která by zakazovala nadměrné využívání vody v obdobích sucha, nařízeními, že si musí občané zajistit dostatek pytlů s pískem jako ochranu před povodní apod. Město také mohlo prohloubit koryto řeky, postavit hráze a zvětšit kapacitu kanalizace. To však byla všechna opatření, která řešila následky a nikoliv příčiny. Městští radí si uvědomili, že potřebují nový přístup, který by nejen vyřešil současnou krizi, ale také zajistil odolnost města vůči budoucím klimatickým atakům.

- Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení

V návalu inspirace se obrátili k prastaré moudrosti přírody. Rozhodli se implementovat řešení založená na přírodě, tzv. Nature-Based Solutions (NBS), která využívají sílu ekosystémů ke zmírnění účinků silných srážek a k vyřešení problémů se zavlažováním během období sucha. Rozhodli se proto vytvořit městské zelené prostory s podzemními jímkami, dešťovými zahradami, které by mohly absorbovat přebytečnou vodu, snížit záplavy a vytvořit udržitelnější městské prostředí.

Řešení bylo postaveno na principu Quintuple Helix, který kromě již známých čtyř složek obsahuje ještě pátou složku „přírodní prostředí společnosti“.

Model pětišroubovice je teoretickým a praktickým modelem pro výměnu znalostí, založených na těchto pěti sociálních subsystémech, za účelem vytvoření a podpory udržitelného rozvoje společnosti. Může být aplikován na řešení globálního oteplování prostřednictvím aplikace znalostí a know-how. Zaměřuje se na společenskou výměnu a přenos znalostí uvnitř subsystémů konkrétní lokální sítě.

<https://innovation-entrepreneurship.springeropen.com/articles/10.1186/2192-5372-1-2>

- Kdo je v tom podpořil

Urbanisté věděli, že realizaci svých vizí sami nezvládnou. Potřebovali podporu a zapojení všech v CONEVILLE. Iniciovali tedy proces spoluvytváření (co-creation) a vyzvali všechny občany a relevantní zainteresované strany, aby přispěli svými nápady a podíleli se na plánování a realizaci NBS.

⁹ Použité zdroje pro texty v této případové studii:

Portál Jihočeské agentury pro podporu inovací (n.d.) – *Projekt CONE*

<https://jaip.cz/projekty/cone/>

Interreg Central Europe (n.d.) – *Cone*

<https://www.interreg-central.eu/projects/cone/>

Elias G Carayannis, Thorsten D Barth & David FJ Campbell (2012) – *The Quintuple Helix innovation model: global warming as a challenge and driver for innovation*

<https://innovation-entrepreneurship.springeropen.com/articles/10.1186/2192-5372-1-2>

- *Jak to probíhalo*

Odezva byla ohromující. Přihlásili se lidé ze všech typů odvětví a přispěli svými jedinečnými pohledy a inovativními nápady. Společně navrhli krásné zelené prostory plné klimaticky odolných rostlin, které by mohly absorbovat dešťovou vodu. V každé čtvrti byly vybudovány dešťové zahrady, které proměnily problémové oblasti v krásnou, funkční krajinu. A občané začali doma sbírat dešťovou vodu do sudů a šetřit tak vodu na období sucha.

Byly iniciovány Lokální živé laboratoře (Local Living Lab), které se soustředily na řešení založená na přírodě. Vznikl Průvodce (Guideline) pro vytváření těchto živých laboratoří, který představil strukturovaný přístup k zapojení zainteresovaných stran. Cílem Průvodce je poskytnout zájemcům pohled na participativní spoluvytváření a přiblížit způsob myšlení při tomto procesu.

Nejprve bylo nutné vytvořit skupinu několika zúčastněných stran (multi-stakeholders group), která sdružuje všechny relevantní místní lidi a organizace zájímající se o vybranou společenskou výzvu a chtějí ji řešit. Tyto zúčastněné strany zastupující různé hlasy se zavázaly spolupracovat a podílet se na navrhování, vývoji a implementaci místních městských politik. Jsou prostředkem a mocným nástrojem pro rozvoj integrovaných a participativních přístupů k městským politikám. Skupina zainteresovaných stran je ideálně sestavena tak, aby její členové byli zapojeni do procesu hned od začátku projektu. Vývoj a ověřování každého kroku je pak společným dílem, jehož cílem je posílit závazek a zvýšit vyhlídky na udržitelné plnění.

Jak se město proměňovalo, silné deště již nepřinášely chaos a rozvrat. Místo toho déšť vyživoval nové městské zelené plochy a přispíval k živému a odolnému městskému ekosystému. Obyvatelé CONEVILLE proměnili výzvu v příležitost a vytvořili město, které bylo nejen vybaveno pro zvládnutí klimatických změn, ale také příjemnějším a udržitelnějším místem pro život. Navíc lidé začali spolupracovat, poznávat se, participovat a žít zodpovědněji.

A tak se CONEVILLE stal zářným příkladem toho, jak se města mohou přizpůsobit změně klimatu. Ukázala světu, že pomocí plánování, řešení založených na přírodě a spoluvytváření můžeme naše městské výzvy proměnit v příležitosti pro udržitelnou budoucnost. A všichni žili udržitelně až do smrti.

- *Jaké je z toho poučení?*

Tato případová studie vyznívá sice jako pohádka, ale projekt CONE již vytvořil, a ještě vytvoří, sadu užitečných pomůcek, které budou přinášet praktické rady týkající se překonání bariéry nezájmu veřejnosti o nějaké závažné téma týkající se rozvoje města, regionu nebo státu.

Z konkrétní doporučení uvádíme:

Identifikace: zmapujte všechny možné aktéry, kteří mohou mít slovo nebo mohou být ovlivněni místní výzvou. Vaším cílem je založit Local Living Lab, abyste spoluvytvářeli řešení propojená s NBS, takže musíte také zvážit, který zainteresovaný subjekt má jakou úroveň zkušeností v této oblasti. Tento krok lze provést jako kolaborativní cvičení se základním jádrem místních aktérů, například z místní správy, a poté s rozšířenou skupinou potenciálních členů skupiny mnoha zúčastněných stran. Opakování cvičení ve formátu workshopu pomáhá zkontrolovat platnost původního prostředí zainteresovaných stran a názory zúčastněných mohou přidat hloubku a konzistenci do struktury vaší skupiny. Doporučujeme toto cvičení během projektového cyklu několikrát opakovat, aby se skupina v případě potřeby přizpůsobila. Lze využít nástroj s názvem Stakeholder Power/Interest Matrix, který pomůže zmapovat, které zainteresované skupiny mohou mít větší vliv na spoluvytváření/řešení a které není možné opomenout, protože mohou být klíčové.

Zapojení: identifikované aktéry zapojíte prostřednictvím e-mailu nebo telefonu, abyste je pozvali na první setkání zainteresovaných stran. Osvědčily se např. individuální pozvánky a osobní kontakt (personalizovaná komunikace může podpořit silnější spojení), nebo otevřené výzvy, které mohou přilákat zájem širšího publika. Tento přístup může být zvláště užitečný pro zapojení specifických kategorií zúčastněných stran, jako jsou zástupci občanské společnosti nebo těžko dosažitelné skupiny. Využijte sociální média jako kanál k šíření informací. Dá se použít i oznámení a mediální rozruch (media buzz), kdy se informace šíří na tiskových konferencích, setkáních s novináři a prostřednictvím místních médií. Rozruch kolem vašich iniciativ může přilákat nové zúčastněné strany a vzbudit zájem.

Pravděpodobně už víte, jaký typ informací chcete od těchto lidí získat, abyste dosáhli svých projektových cílů, a ze všech sil se snažíte, aby byla schůzka jednoduchá, abyste své účastníky nevydělali. Pamatuje, že úspěšné zapojení stakeholderů zahrnuje pochopení jejich potřeb, budování vztahů a demonstraci hodnoty, kterou účastí získávají.

Obecně se uvádějí i další dobré rady, jak vyvolat a dlouhodobě zajistit zájem veřejnosti. Důležitý je například slovník, který při komunikaci se zainteresovanými skupinami používáme. Mnohdy laická veřejnost nerozumí některým pojmům, proto se doporučuje používat jednoduchých výrazů, kterým veřejnost lépe porozumí. Např. místo „Transformační aktivita“ použít „Změna, která pomáhá rozvoji“, místo „Implementovat“ použít „Zavést do praxe / Uskutečnit“, místo „Akční plán“ použít „Plán kroků, jak něco zlepšit“, místo „Inovační výkonnost“ použít „Jak dobře si město nebo firma vede v nových technologiích“, místo „Regionální inovační ekosystém“ použít „Prostředí v regionu, které pomáhá vzniku nových nápadů a podnikání“ apod.

Průvodce také popisuje, jak budovat důvěru. Například se doporučuje zajít s klíčovými osobami na kávu (do kavárny nebo baru) a probrat některé důležité věci tváří v tvář (jeden na jednoho). Vhodné jsou také společné návštěvy v terénu, „studijní návštěvy“, kde lze daný problém osobně vidět a na místě společně prodiskutovat. Měl by se vytvořit prostor pro dialog, čas a prostor pro sdílení myšlenek, potřeb a pohledů zúčastněných stran. Klíčem k budování důvěry a dlouhodobého závazku je také aktivní naslouchání. Nemělo by se zapomínat ani na malé občerstvení nebo symbolické dárky za účast v procesu spolupráce.

Spolupráce je jedna z participativních metod, která zapojuje širokou veřejnost do vytváření veřejných politik a hledání cest k jejich naplňování. Jedná se o dlouhodobý proces, který musí probíhat po malých krůčcích a který bude přinášet postupná dílčí zlepšení. Tyto konkrétní výsledky přesvědčí veřejnost, že zapojení do procesu spolupráce má smysl i pro ně.

Příklady praxe

Fraunhofer (zapojení veřejnosti do vizí budoucnosti)

Název projektu/aktivity/opatření (téma)		Odkaz:
Shaping Future		www.iao.fraunhofer.de
Hlavní téma: Quadruple Helix		Datum vložení: 28.5.2024 Kontakt: vranovad@mpo.cz
Klíčová slova: zaměření výzkumu ♦ technologie budoucnosti ♦ zapojení veřejnosti ♦ odpovědný výzkum a inovace (RRI) ♦ vztah člověka k technologiím		
Klíčová slova: příprava veřejného rozpočtu ♦ zapojení veřejnosti ♦ rozvoj území		
Místo realizace: Berlín	Stát / region: DE	Doba realizace: 09/2014-08/2017
Dopad: INT Zdroj financí: Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF) Finanční alokace: N.A.		
Hlavní realizátor: Fraunhofer IAO (DE) Charakteristika subjektu: Centrum pro odpovědný výzkum a inovace, výzkumná organizace Partneři:		
Stručná anotace: Výzkumný tým navrhl model umožňující veřejnosti popsat svá očekávání od budoucích technologií a sdílet je s vědci. Vznikly konkrétní scénáře pro výzkum v roce 2053.		
Popis: Jaký vztah k technologiím chceme mít v budoucnu? Jakou technologickou podporu chceme pro naši práci, zdraví, mobilitu a mezilidské vztahy? Tyto otázky jsou jádrem výzkumného projektu „Shaping Future“ sponzorovaného německým Spolkovým ministerstvem školství a výzkumu (BMBF). Prostřednictvím tohoto projektu navrhlo Centrum pro odpovědný výzkum a inovace (CeRRI) ve Fraunhofer IAO model, který umožňuje veřejnosti popsat svá očekávání od budoucích technologií a sdílet je s vědci. V interaktivních workshopech přišlo asi 100 lidí všech věkových kategorií s nápady, jak by chtěli žít v roce 2053. Účastníci workshopu pomocí kreativity a technik vyprávění a metod designového myšlení vyvinuli konkrétní řešení pro scénáře v roce 2053. Hledání scénářů bylo zaměřeno na čtyři kategorie: zdraví, práce, sociální vztahy a udržitelná mobilita. Výsledky workshopu byly vyhodnoceny a seskupeny podle společenskovedních principů a následně posouzeny z hlediska jejich technologické proveditelnosti odborníky z různých institutů Fraunhofer-Gesellschaft. Aby se do dialogu o budoucích technologiích zapojilo ještě více lidí, vytvořilo pět designérů spekulativní prototypy založené na obzvláště pokrokových zjištěních. Ve svém designu, tvaru, hmatových kvalitách, materiálech a kontextualizaci tyto prototypy ilustrují aplikaci technologií a to, jak je lidé používají a komunikují s nimi. I bez technických funkcí podněcují diskusi o budoucích možnostech možných technologií.		

RiConfigure (zapojení občanské společnosti do inovačního procesu)

Název projektu/aktivity/opatření (téma)

RiConfigure

Odkaz:

riconfigure.eu

Hlavní téma: **Quadruple Helix**

riconfigure

Klíčová slova: **inovační proces ♦ občanská společnost ♦ metodika ♦ zapojení veřejnosti ♦ akční výzkum ♦ sociální laboratoř ♦ rozdíly mezi teorií a praxí ♦ bariéry mezi aktéry ♦ způsoby překonávání bariér ♦ systémové inovace ♦ odpovědný výzkum a inovace (RRI)**

Místo realizace: **různá místa**

Stát / region: **DK, AT, NL, DE, IT, HU, SP, OECD, Kolumbie**

Zdroj financí: **Horizont 2020** Doba realizace: **05/2018-07/2021**

Finanční alokace: **3 517 132,50 €**

Hlavní realizátor: **FONDEN TEKNOLOGIRÅDET**

Charakteristika subjektu: **Nadace, zaměřená na změny ve společnosti**

Partneři: **Institut für Hohere Studien (AT) ♦ Wageningen University (NL) ♦ Fraunhofer Gesellschaft Zur Forderung Der Angewandten Forschung EV (DE) ♦ Asociacion Colombiana Para El Avance de la Ciencia (Colombia) ♦ Fondazione Adriano Olivetti (IT) ♦ Budapesti Corvinus Egyetem (HU) ♦ Coro, Co-lab Roskilde (DK) ♦ Ludwig Boltzmann Gesellschaft GMBH (AT) ♦ Stichting S-ISPT (NL) ♦ Universidad Popmeu Fabra (ES)**

Stručná anotace: **RiConfigure hledá nové typy spolupráce v rámci inovačního procesu, kterému dosud dominuje průmysl, veřejný sektor a výzkum. Občanská společnost má však velký tvůrčí potenciál a my musíme zjistit, zda dokážeme zahrnout tohoto podceňovaného aktéra, abychom umožnili rozkvět inovativních řešení.**

Popis:

Projekt se zaměřuje na hledání nových typů spolupráce, které umožní vznik inovativních řešení. Silné mezinárodní konsorcium renomovaných institucí vycházelo z robustního teoretického rámce vytvořeného vědci, jako Elias Carayannis, Marina Ranga a další. Hlavním pilířem modelu spolupráce je Quadruple Helix Collaboration (QHC). Na rozdíl od spolupráce v trojitě šroubovici (Triple Helix) má tento model další (čtvrtou) nohu, o kterou se může opírat, a sice občanskou společnost. Tato spolupráce umožní pružnější sdílení znalostí a rychlejší rozkvět lepších a udržitelnějších řešení. V tomto prostředí se spolupráce na inovacích realizuje prostřednictvím interaktivních procesů, do kterých různé skupiny aktérů přispívají svými znalostmi díky své funkci ve společnosti. Taková spolupráce formalizuje roli občanské společnosti a vytváří transparentnější inovační proces založený na principech odpovědného výzkumu a inovací. Reflektuje skutečnost, že znalosti jsou stále více vytvářeny v meziodvětvové spolupráci a nejsou omezeny na jednu oblast znalostí. K pochopení současného rozvíjejícího se inovačního procesu z jiné perspektivy je proto zapotřebí více úhlů pohledu. Inovační procesy se tak stávají otevřenější díky přesvědčení, že různé zainteresované strany ve společnosti společně a aktivně tvoří součást vytváření nových způsobů inovací.

Jako užitečný nástroj se v projektu uplatnily tzv. sociální laboratoře (vznikly celkem čtyři: pro akademický výzkum, pro průmysl, pro veřejný sektor a po občanskou společnost). Kromě toho byla vytvořena sada publikací a tréninkových materiálů, které jsou k dispozici.

StrategieKV (rozvojová strategie města)

Název projektu/aktivity/opatření

Strategie KV°2040

Odkaz:

[Strategie KV](#)

Hlavní téma: **Quadruple Helix**

StrategieKV°2040

Datum vložení: 28.5.2024

Kontakt: vranovad@mpo.cz

Klíčová slova: **příprava veřejné strategie ♦ zapojení veřejnosti ♦ rozvoj území**

Místo realizace: **Karlovy Vary**

Stát / region: **CZ**

Doba realizace: **11/2020-1/2021**

Dopad: **CZ** Zdroj financí: **Rozpočet města Karlovy Vary** Finanční alokace: **N.A.**

Hlavní realizátor: **Kancelář architektury města Karlovy Vary (CZ)**

Charakteristika subjektu: **Příspěvková organizace města Karlovy Vary (NNO)**

Partneři:

Stručná anotace: **Realizátor projektu zorganizoval sérii workshopů s veřejností na různá témata (vzdělávání, správa města, ekonomické prostředí, příroda, doprava, kultura, sport aj.)**

Popis:

„StrategieKV°2040 je nejdůležitější dlouhodobý koncepční a vše zastřešující dokument města, který je postaven hierarchicky, založen na hodnotách a jasné vizi. Vše se odvíjí od obecného ke konkrétnímu. Strategické řízení vychází z nadřazených tezí. Každodenní rozhodování (operativa) je podřízeno celku – každý správný konkrétní krok má v sobě propsán jeho poselství, a tím zpětně posiluje naplnění hodnot i vize. V tom tkví celostní duch strategie: jednotlivost (každá část systému) má hlavní význam nikoli sama pro sebe, ale právě pro posílení celku.

KAM KV° je od začátku procesu přípravy nové strategie součástí týmu. Jsme přesvědčeni o tom, že od chvíle, kdy začneme klást skutečné otázky a budeme na ně hledat skutečné odpovědi, se vydáváme na smysluplnou cestu. Pokusili jsme se tedy o to. Sedli jsme si a debatovali jsme. Začali jsme v malém týmu, který postupně rostl a sílil. Diskutovali jsme o městě a o lidech v něm. O jeho minulosti, současnosti i budoucnosti. O hodnotách, které chceme rozvíjet a sdílet. O pokoře i hrdosti, o odpovědnosti i odvaze. O problémech, které nás tíží, i o nezlomné víře, jež nám dává naději a sílu aktivně ovlivňovat vlastní budoucnost. O nutnosti vykořeňování mýtů a o potřebě nalézání nových cest. O chuti k objevování skrytého potenciálu, o nezbytnosti hledání společného prospěchu a komplexního užitku. O novém příběhu Karlových Varů. K tomu budeme pořádat sérii strategických workshopů.

Prostřednictvím těchto workshopů se může do tvorby strategie zapojit i odborná a široká veřejnost. Strategie by měla být dokončena nejpozději v polovině nadcházejícího roku. Pracuje na ní mezioborový expertní tým, který zastřešuje Kancelář architektury města Karlovy Vary.

K tomu, kam a proč má směřovat naše město, se můžete přidat i Vy. Zaregistrujte svou účast na workshopu e-mailem na adresu strategiekv@mmkv.cz.“ (citace ze zdroje: Kancelář architektury města Karlovy VARY° (n.d.), Strategie KV°2040 <https://www.kamkv.cz/projekty/detail/strategie-kv-2040/>).

PRO Budějce (participativní rozpočet)

Název projektu/aktivity/opatření (téma)

PRO Budějce

Odkaz:

probudejce.cz

Hlavní téma: **Quadruple Helix**



Datum vložení: 28.5.2024

Kontakt: vranovad@mpo.cz

Klíčová slova: **příprava veřejného rozpočtu ♦ zapojení veřejnosti ♦ rozvoj území**

Místo realizace: **České Budějovice**

Stát / region: **CZ**

Doba realizace: **02/2024-05/2025**

Dopad: **CZ**

Zdroj financí: **Město České Budějovice**

Finanční alokace: **10 mil. Kč.**

Hlavní realizátor: **Statutární město České Budějovice (CZ)**

Charakteristika subjektu: **orgán místní samosprávy**

Partneři:

Stručná anotace: **Zapojení občanů do tvorby rozpočtu města, možnost podávání návrhů projektů do participativního rozpočtu statutárního města České Budějovice pro ročník 2024.**

Popis:

„PRO BUDĚJCE je participativní rozpočet statutárního města České Budějovice. Budějce se v roce 2020 zařadily mezi města, která umožňují svým obyvatelům rozhodnout o části veřejného rozpočtu. Každý z občanů může navrhnout změnu, kterou považuje za přínosnou, užitečnou, potřebnou nebo prostě jen příjemnou. Zapojte se a podejte projekt do participativního rozpočtu! Pro tento ročník je připraveno 10 miliónů Kč.

Jednotlivé návrhy vám představíme a zveřejníme na [těchto webových stránkách](https://probudejce.cz). Pokud projdou kladným hodnocením územní skupiny, pokračují k rukám zástupců příslušných odborů a rady města. Ti ohodnotí jejich proveditelnost. Poté už je to jen na vás. Vy totiž v hlasování rozhodnete, které projekty bude město ze svého rozpočtu realizovat.

Zapojte se a tvořte svoje město!“ (citace ze zdroje: Pro Budějce Participativní rozpočet (n.d.), *PRO BUDĚJCE* <https://probudejce.cz/>)

VTP podpořený firmou

Název projektu/aktivity/opatření

VTP podpořený firmou

Odkaz:

www.azbioventurehub.com

Hlavní téma: **Infrastruktury**



Datum vložení: 20.6.2024

Kontakt na editora:

jakub.hruska@czechinvest.org

Klíčová slova: vědecko-technický park, inkubátor, farmacie, health, specializovaná inovační infrastruktura, Hub, biotechnologie, digitalizace

Místo realizace: **Gothenburg**

Stát: **SE (Švédsko)**

Dopad: **INT**

Zdroj financování **PPP**

Doba realizace **2024 – 2030**

Finanční alokace: **N.A.**

Hlavní realizátor: **BioVenture Hub AstraZeneca**

Charakteristika – VTP park jedné z největších světových soukromých farmaceutických společností vyvíjející a vyrábějící léčiva

Partneři:

Stručná anotace: Soukromá společnost spolufinancuje a podporuje vznik start-upů a specializovaných podnikatelských inkubátorů

Popis:

BioVenture Hub je neziskový inovační hub, vědecko-technický park, kde na prostoru cca X m² jsou засídleny a spolupracují R&D centrum firmy Astra Zeneca (AZ), subdodavatelské inovující firmy, akademické instituce a start-upy. Jde o PPP model. Přitom AZ není vlastníkem IP práv, pokud nevzniknou s jejich participací, pouze licencuje. Mezi partnery je také IBM, díky které rozvíjí projekty a technologie v oblasti e-health.

Fyzická blízkost partnerů umožňuje přístup a sdílení špičkových expertů, zařízení a laboratoří na prostoru 5 600 m². Součástí je rovněž GoCo Health Innovation City, což je část několika budov tvořící malý VTP park zaměřený na health o prostoře 200 000 m². Centrální GoCo House je pak místem setkávání, networkingu a propagace konceptu.

AZ nabízí i řadu programů, workshopů a akcí, jimiž cíleně partnerství facilituje a řídí.

Podobný model spolupráce firem, akadem. institucí a expertů a vybudování specializovaného VTP parku by bylo vhodné aplikovat i v ČR např. při velkých společnostech jako Škoda Auto v oblasti automotive nebo ČEZ či Seven v oblasti energetiky.

RIS3 MCAT

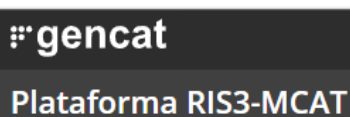
Název projektu/aktivity/opatření

RIS3 MCAT

Odkaz:

ris3mcat.gencat.cat

Hlavní téma: **Monitoring**



Datum vložení: 11.7.2024

Kontakt na editora:

vendula.kohoutova@czechinvest.org

Klíčová slova: **Data, monitoring, inovační ekosystém**

Místo realizace: **Catalunya**

Stát **ES**

Dopad: **INT**

Zdroj financování: **ERDF + Horizont Evropa** Doba realizace: **2014-2020 (2027)** Finanční alokace: **N.A.**

Hlavní realizátor: **Regional Government of Catalunya**

Charakteristika: **Regionální vláda provincie Katalánsko**

Partneři: **neuvedeni**

Stručná anotace: **Platforma monitorující inovační ekosystém v regionu Katalánska**

Popis:

Platforma RIS3-MCAT je otevřený systém monitorování dat využívající inovativní nástroje, jako je analýza sociálních sítí (SNA), který poskytuje komplexní obraz o regionálním inovačním ekosystému a politických intervencích. Využívá data z evropských fondů, MONITORUJE výzkumné projekty programu Horizont 2020 a Horizont Evropa (prostřednictvím systému CORDIS a SIFECAT), data následně využívá k vizualizaci vývoje odvětvové a technologické specializace výzkumného a inovačního prostředí v Katalánsku. Platforma pro sledování otevřených dat umožňuje vizualizovat nejvýznamnější organizace v regionálních inovačních ekosystémech, stávající interakce mezi organizacemi, stav výzkumných a inovačních priorit a potenciální meziregionální příležitosti v oblasti výzkumu a inovací. Tento typ monitorování může informovat tvůrce politik a zúčastněné strany o typu programů, RIS3 prioritách, technologiích, typech činností organizací, roce a místě.

Jedná se o interaktivní nástroj, který umožňuje ve zvolené úrovni detailu sledovat vazby a vztahy mezi subjekty. Dynamicky mapuje spolupráci subjektů Katalánska s mezinárodními partnery v rámci programu Horizont 2020 a Horizont Evropa. Ukazuje dočasný vývoj a geografické rozložení projektů a aktérů ekosystému VaVal v Katalánsku a umožňuje prozkoumat oblasti výzkumu a inovací z více než 15 000 klíčových slov.

Trainee Sør (Trainee South)

Název projektu/aktivity/opatření

Trainee Sør (Trainee South)

Odkaz: <https://www.traineesor.no/>

(<https://www.interregeurope.eu/good-practices/trainee-sor-trainee-south>)

Hlavní téma: **Talent Attraction**



Datum vložení: 28.6.2024

Kontakt na editora:

vendula.kohoutova@czechinvest.org

Klíčová slova: **STEM, talent attraction, inovační ekosystém**

Místo realizace: **Agder og Sør-Østlandet**

Stát **NO**

Dopad: **INT**

Zdroj financování: **Interreg Europe**

Doba realizace: 2014 – nyní

Finanční alokace:

Hlavní realizátor: **Trainee Sør**

Partneři: 40 partnerů – univerzity, podniky, veřejné instituce

Stručná anotace: **Regionální tréninkový program, jehož cílem je přilákat, udržet a rozvíjet vysoce kvalifikované talenty v regionu.**

Popis:

Trainee South je regionální tréninkový program v sektoru STEM, jehož cílem je přilákat, udržet a rozvíjet vysoce kvalifikované talenty v jižním regionu Norska. Zahrnuje přibližně 40 předních organizací mezi nimiž jsou podniky, univerzity a veřejné instituce. Ty využívají své komunikační kanály k propagaci programu. Tréninkový program trvá 18 měsíců, rozdělených do tří období. Stážista získá zkušenosti ve veřejném i soukromém sektoru. Program má schéma mentoringu a nabízí akademické i společenské aktivity. Stážisté a podniky naváží dobrý kontakt a zapojí se do silné sítě v regionu.

Projekt je financovaný z prostředků EU a účastnického poplatku zúčastněných společností.

70 % stážistů zapojených do programu zůstává v regionu. Úzká spolupráce mezi akademickými institucemi, regionální a místní samosprávou, průmyslem a organizací Trainee South vytváří řešení pro všechny. Mladí odborníci mají jasnou představu o možnostech v regionu a chtějí se zde usadit. Malé a střední podniky a podniky dostávají příležitost zabývat se tím, jaké kompetence jsou potřeba, a mají k dispozici skvělé mladé mozky. Mladí odborníci mají možnost "vyzkoušet" si různá pracoviště a najít si "to své".

Model spolupráce zainteresovaných stran, na němž je Trainee South postaven, lze snadno replikovat v dalších zainteresovaných regionech se zaměřením na jejich klíčová podnikatelská odvětví.

Partnerství pro budoucnost Mladoboleslavska

Název projektu/aktivity/opatření (téma)

Partnerství pro budoucnost Mladoboleslavska

Odkaz:

stredoceskykraj.cz

Hlavní téma: **Spolupráce
politiků s podnikateli**



Datum vložení: 4.2.2025

Kontakt:

dagmar.vranova@mpo.gov.cz

Klíčová slova: **spolupráce partnerů ♦ regionální inovační ekosystém ♦ inovační rozvoj kraje ♦
překonávání bariér**

Místo realizace: **Středočeský kraj**

Stát / region: **CZ**

Doba realizace: **08/2024-dosud**

Dopad: **CZ**

Zdroj financí: **zdroje partnerů**

Finanční alokace: **N.A.**

Hlavní realizátor: **Partneři společně (Středočeský kraj, Středočeské inovační centrum,
HUB Mladá Boleslav a Nadační fond Škoda Auto)**

Charakteristika subjektů: **orgán místní samosprávy, inovační infrastruktura, nadační fond**

Partneři:

Stručná anotace: **Partneři podepsali memorandum o spolupráci, která má posílit inovační a podnikatelskou infrastrukturu v regionu Mladoboleslavska. Toto partnerství představuje významný krok k rozvoji inovací a udržitelného podnikání v regionu, kde působí jeden z klíčových hráčů české ekonomiky.**

Popis: [Středočeský kraj](#), [Středočeské inovační centrum](#), [HUB Mladá Boleslav](#) a [Nadační fond Škoda Auto](#) podepsaly v srpnu 2024 memorandum o spolupráci s cílem je posílit inovační a podnikatelskou infrastrukturu v regionu Mladoboleslavska a zvýšit odolnost regionu a jeho schopnost reagovat na změny. „Partneři budou společně podporovat začínající podnikatele, inovativní firmy a veřejně prospěšné organizace na Mladoboleslavsku a zaměří se na přenos jejich nápadů a inovací do praxe. Spolupráce zahrnuje sdílení osvědčených postupů a know-how v oblasti podpory inovací a podnikání, organizaci společných akcí a realizaci strategických opatření, která zvýší inovační kapacitu podnikatelů, organizací i celého regionu.

Jedním z prvních příkladů spolupráce je společné zapojení partnerů do vznikajícího coworkingového, inovačního a vzdělávacího centra v historické budově Klementinky v Mladé Boleslavi, jehož cílem je podpořit realizaci pozitivních změn nejen na Mladoboleslavsku, ale i v širším měřítku Středočeského kraje.“ (citace ze zdroje: Středočeský kraj (28.8.2024), *Středočeský kraj, Středočeské inovační centrum, HUB Mladá Boleslav a Nadační fond Škoda Auto spojují síly pro inovace a podnikání* https://stredoceskykraj.cz/web/urad/aktuality/-/asset_publisher/zvna/blog/stredocesky-kraj-stredoceske-inovacni-centrum-hub-mlada-boleslav-a-nadacni-fond-skoda-auto-spojuji-sily-pro-inovace-a-podnikani)

Toto partnerství je příkladem úspěšného překonávání bariér mezi politickou reprezentací a podnikatelským sektorem, při které všichni zúčastnění vyjádřili přesvědčení, že rozvoj podnikání v kraji bude mít pozitivní dopad i na obyvatele regionu, kterým se tak nabídnou nové pracovní příležitosti, služby se stanou dostupnějšími a zvýší se životní úroveň. Cílem je podporovat inovátory a podnikavé lidi a vytvářet jim pro proměnu nápadů v inovace vhodné prostředí.

Region univerzitě, univerzita regionu

Název projektu/aktivity/opatření

Region univerzitě, univerzita regionu (RUR)

Odkaz:

icuk.cz/pro-region/rur

Hlavní téma:

Podpora podnikavosti

Obrázek – logo:



Datum vložení: 24.3.2025

Kontakt na editora:

vendula.kohoutova@czechinvest.gov.cz

Klíčová slova: podnikavost ♦ participace žáků a studentů ♦ transformace regionu ♦ vzdělávání

Místo realizace: **Ústecký kraj**

Stát **CZE**

Dopad: **CZ**

Zdroj financování: **SFŽP Program Spravedlivá transformace Ústecký kraj**

Doba realizace: **říjen 2023 - prosinec 2027** Finanční alokace N/A

Hlavní realizátor: **Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem**

Partneři: Inovační centrum Ústeckého kraje, z. s. ♦ Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje, z. s.

♦ Česká zemědělská univerzita v Praze ♦ Hospodářská a sociální rada Ústeckého kraje, z. s. ♦

Sev.en Inntech, a.s. ♦ Dům dětí a mládeže a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Ústí nad Labem, příspěvková organizace ♦ Výzkumný ústav hnědého uhlí, a.s. ♦ Ústecký kraj, Úřad práce České republiky

Stručná anotace: Projekt zaměřený na transformaci Ústeckého kraje prostřednictvím podpory podnikavosti a podnikatelských kompetencí u žáků a studentů, s cílem zvýšit jejich motivaci k podnikání a přispět k rozvoji regionu.

Popis:

Projekt je zaměřen na komplexní proměnu Ústeckého kraje s důrazem na posílení spolupráce Univerzity J. E. Purkyně (UJEP) s regionálními partnery. Jeho hlavním cílem je vytvořit udržitelné mechanismy, které povedou k dlouhodobým a pozitivním změnám v oblasti vzdělávání, rozhodování a kvality života obyvatel. Projekt přesahuje běžné aktivity univerzity a významně posiluje její tzv. třetí roli, tedy zapojení do společenského a ekonomického rozvoje regionu.

Klíčovou součástí projektu je podpora podnikavosti a rozvoj podnikatelských dovedností u mladých lidí. Partnerem projektu je Inovační centrum Ústeckého kraje (ICUK), které se věnuje aktivitám zaměřeným na vzdělávání v oblasti podnikání. Programy podnikatelské preinkubace jsou určeny žákům druhého stupně základních škol, studentům středních škol a učilišť, stejně jako vysokoškolským studentům.

Díky těmto aktivitám se mladí lidé seznamují s principy podnikání, rozvíjejí své dovednosti a získávají praktické zkušenosti, které jim mohou pomoci při zakládání vlastních podniků. Projekt tak nabízí reálnou kariérní alternativu v podobě podnikání a podporuje vznik nových podnikatelských iniciativ. Tím přispívá k hospodářskému oživení a celkové transformaci strukturálně postiženého regionu. Mezi hlavní přínosy patří vznik speciálně zaměřených služeb a aktivit pro školy, zvýšení motivace a znalostí žáků a studentů o podnikání, podpora zájemců v počátečních fázích podnikatelských nápadů, rozvoj podnikatelských kompetencí a podpora talentů, čímž se omezuje odliv mladých talentovaných lidí z regionu.

Seznam obrázků

Obr. 1: Fotografie z probíhajícího Ideathonu	str. 4
Obr. 2: Ilustrační obrázek k pozvánce na Ideathon	str. 5
Obr. 3: Ilustrační obrázek k hlasování o ideových záměrech	str. 6
Obr. 4: Grafické znázornění časového průběhu projektu	str. 6
Obr. 5: Grafické znázornění kvantitativních výsledků	str. 7

Seznam zdrojů

k textu na str. 4-7:

- Portál města Banská Bystrica (n.d.) – *Aktivity a podujatia Ideathonu*
<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>
- Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy*
https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf

k textu na str. 9-11: Interreg Nord Sea Region (n.d.) - In for Care <https://northsearegion.eu/in-for-care/>

k textu na str. 12-14:

- Portál Městské části Praha 12 (n.d.) – *Tvoříme 12* <https://www.praha12.cz/tvorime%2D12/ms-83259/p1=83259>
- Institut plánování a rozvoje Hl. města Prahy (n.d.) – *Koordinátoři participativního plánování*
<https://iprpraha.cz/stranka/3364/koordinatori-participativniho-planovani>

k textu na str. 15-17:

- Portál MAS Context (2017) – *Behind the Bilbao Effect: An Overnight Success in 20 Years*
<https://mascontext.com/issues/bilbao/behind-the-bilbao-effect-an-overnight-success-in-20-years>
- Webová stránka Re-thinking the Future (n.d.) – *The Bilbao Effect - Impact of Frank Gehry's Guggenheim* <https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a862-the-bilbao-effect-impact-of-frank-gehrys-guggenheim/>
- Portál Good Practices (n.d.) – *Culture as the engine of Bilbao's economic and social transformation*
<https://obs.agenda21culture.net/en/good-practices/culture-engine-bilbaos-economic-and-social-transformation>

k textu na str. 18-20:

- Portál Jihočeské agentury pro podporu inovací (n.d.) – *Projekt CONE* <https://jaip.cz/projekty/cone/>
- Interreg Central Europe (n.d.) – *Cone* <https://www.interreg-central.eu/projects/cone/>
- Elias G Carayannis, Thorsten D Barth & David FJ Campbell (2012) – *The Quintuple Helix innovation model: global warming as a challenge and driver for innovation* <https://innovation-entrepreneurship.springeropen.com/articles/10.1186/2192-5372-1-2>

k textu na str. 23: Kancelář architektury města Karlovy VARY° (n.d.), *Strategie KV°2040*
<https://www.kamkv.cz/projekty/detail/strategie-kv-2040/>

k textu na str. 24: Pro Budějce Participativní rozpočet (n.d.), *PRO BUDĚJCE* <https://probudejce.cz/>

k textu na str. 28: Středočeský kraj (28.8.2024), *Středočeský kraj, Středočeské inovační centrum, HUB Mladá Boleslav a Nadační fond Škoda Auto spojují síly pro inovace a podnikání* https://stredoceskykraj.cz/web/urad/aktuality/-/asset_publisher/zvna/blog/stredocesky-kraj-stredoceske-inovacni-centrum-hub-mlada-boleslav-a-nadacni-fond-skoda-auto-spojuji-sily-pro-inovace-a-podnikani